

Energie op het landgoed

Hans Gierveld bij de opslag van de houtsnippers die automatisch naar de naastgelegen kachel gaan. Op de achtergrond kasteel Twickel.

Voor een landgoed met een landhuis, bijgebouwen en wellicht nog een aantal boerderijen, is het uiteraard erg zinvol om regelmatig te kijken naar de mogelijkheden om energie te besparen. Of zelf de energie opwekken en weer zelfvoorzienend te worden, net als vroeger. Dat laatste doet Landgoed Twickel sinds enkele jaren. Het landgoed levert de brandstof voor het landgoed. Rentmeesters Egbert Jaap Mooiweer en Hans Gierveld lichten toe hoe dat in zijn werk gaat.

foto's Geert van Duinhoven

Alleen als je heel goed kijkt, zie je vanaf het voorplein, rechts van kasteel Twickel, verscholen in de bosjes een schoorsteenpijp staan. Maar hij valt zeker niet op en stoort al helemaal niet. Deze kachelpijp is ongeveer het enige zichtbare van de grote omslag die het landgoed heeft gemaakt. De meer dan 50.000 kubieke meter gas die jaarlijks nodig was om het kasteel en bijgebouwen te verwarmen, zijn vervangen door houtafval uit het eigen landgoed. Rentmeesters Hans Gierveld en Egbert Jaap Mooiweer zijn er trots op dat het project gelukt is en ook naar wens functioneert. En dat het een mooie gedachte is dat het 'afval' van het landgoed nu functioneert als brandstof. Maar het begon volgens de twee met een wat ander mo-

tief: het resthout van de houtzagerij werd steeds minder waard. Het rendement van de zagerij is ongeveer vijftig procent en het resthout, ongeveer 1.000 ton per jaar, verkocht Twickel aan de spaanplaatindustrie. Maar dat leverde steeds minder op en even leek het er zelfs op dat Twickel zou moeten gaan betalen om van het resthout af te komen. Hans Gierveld: "Dus zijn we gaan onderzoeken of we het hout niet zouden kunnen gebruiken voor het verwarmen van het kasteel. Dat bleek een ingewikkelde puzzel. Want waar zet je een kachel neer, waar sla je de houtsnippers op, waar ga je de leidingen neerleggen, wat voor een kachel gaan we kopen, hoeveel gas gaat ons dit besparen en uiteindelijk: is het een verstandige investering?"

Stijgende houtprijs

Dit besluit je allemaal niet binnen een week en dus kon het gebeuren dat toen Twickel eenmaal besloot om een kachel aan te schaffen, de prijs voor het resthout van de zagerij weer flink aan het stijgen was. Strikt genomen was de kachel dus niet meer nodig om het probleem van de houtzagerij op te lossen. Maar een student is gaan onderzoeken of het hout dat vrij komt bij het beheer van de landschappelijke beplanting en bij het oogsten op kapvlakten voldoende is om een kachel te kunnen laten functioneren. En dat bleek inderdaad meer dan genoeg op te leveren om het kasteel het hele jaar te verwarmen. Inmiddels draait de kachel op volle toeren en scheelt het enkele tienduizenden kubieke meter aardgas per jaar. Er bleek zelfs wat overcapaciteit waarmee, na het aanleggen van enkele hele dure meters leiding, nu ook de nabijgelegen rentmeesterij verwarmd wordt met het eigen hout. Mooiweer: "Het is een rendabele investering, maar wel een op lange termijn. Dat hebben we deels aan onszelf te danken omdat we vanwege esthetische overwegingen en de historische setting de kachel en opslag zo goed als mogelijk uit het zicht wilden hebben. En de bunker hebben we daarom ondergronds aangelegd. De vroegere bewoners van het kasteel waren in hun tijd, zeg maar rond 1870, ongetwijfeld trots op één van de eerste centrale verwarmingssystemen van Nederland. Wij zijn er in onze tijd trots op dat we deze installatie gerealiseerd hebben en dichter bij zelfvoorziening zitten. Wat we overigens wel missen is een wervend fiscaal klimaat om uit de pilotsfeer te komen en op te schalen."

Voorbeeldfunctie

Gierveld: "Juist daarom zouden we graag nog verder gaan en ervoor zorgen dat onze boerderijen ook zonnepanelen krijgen. Wij hebben als landgoed nu eenmaal een voorbeeldfunctie voor mensen in de dorpen hier in de omgeving. De zonnepanelen hebben we deels al wel, maar het lijkt erop dat het te duur wordt om dat verder uit te breiden. Door regels mag je de opgewekte stroom op het ene pand niet salderen met de verbruikte stroom in andere panden elders op het landgoed. Ook bij energiebesparing lopen wij daar tegenaan. Bij pacht en huur wordt de prijs gereguleerd en je mag de huurprijs niet kostendekkend verhogen als je er zonnepanelen oplegt of vergaand isoleert. Versoepeling van regels zou kunnen leiden tot energiebesparing of toepassing van alternatieve energiebronnen. Er is voldoende staloppervlak om met behulp van zonnepanelen te kunnen voorzien in een belangrijk deel van de stroombehoefte op het landgoed." •

